

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh
poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Petra Cmoreja
k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení
v znení neskorších predpisov
(tlač 1397)

1. V čl. I. sa pred 1. bod vkladá nový 1. bod, ktorý znie:

„1. V § 48 ods. 1 sa na konci pripája táto veta: „Do doby poistenia podľa prvej vety sa započítavajú skončené povinné nemocenské poistenia a trvajúce povinné nemocenské poistenia.““

Nasledujúce body sa primerane preznačia.

Tento bod nadobúda účinnosť 1. júla 2023, čo sa premietne do článku o účinnosti.

Odôvodnenie:

Súčasná prax Sociálnej poisťovne vedie k absurdnej situácii, kedy zamestnankyňa, ktorá pracovný pomer ukončí, získa materské vďaka ochrannej lehote, a zamestnankyňa, ktorá ďalej pracuje – a zaplatí viac odvodov – materské nezíska, ak s iným už ukončeným pracovným pomerom nemá získaných 270 dní nemocenského poistenia. Postup Sociálnej poisťovne zároveň neguje úmysel zákonodarcu vyjadrený v § 54, ktorý materské priznáva už po 90 dňoch nemocenského poistenia v novom zamestnaní.

V neposlednom rade treba povedať, že v zákone 461/2003 Z. z. nie je nikde uvedené, že neukončené nemocenské poistenia sa do doby 270 dní nezapočítavajú. Sociálna poisťovňa odôvodňuje svoju prax rozsudkami, ktoré sa však týkajú dobrovoľného nemocenského poistenia a nie povinného nemocenského poistenia. Návrh na upresnenie podmienky eliminuje nežiaducu rozhodovaciu prax Sociálnej poisťovne, ktorá nie je v súlade s oprávnenými očakávaniami občanov založenými na znení zákona.

1. V čl. I. sa za 4. bod vkladajú nové body 5. až 8., ktoré znejú:

„5. V § 67 sa za odsek 4 vkladá nový odsek 5, ktorý znie:

„(5) Držiteľ oprávnenia na podnikanie podľa osobitných predpisov^{56aa} sa nepovažuje za samostatne zárobkovo činnú osobu podľa odseku 4.“

Doterajšie odseky 5 až 8 sa označujú ako odseky 6 až 9.“

Poznámka pod čiarou k odkazu 56aa znie:

„56aa) § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 455/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.“

6. V § 67 ods. 6 sa slová „odsek 6“ nahrádza slovami „odsek 7“.

7. V § 67 ods. 8 sa slová „odseku 5“ nahrádzajú slovami „odseku 6“ a slová „odseku 6“ sa nahrádzajú slovami „odseku 7“.

8. § 170 dopĺňa odsekom 28, ktorý znie:

„(28) Sociálna poisťovňa poskytuje autentifikovanej tretej strane na základe jej žiadosti v strojovo-spracovateľnom formáte automatizovaným spôsobom prostredníctvom aplikačného programového rozhrania údaje o dôchodkovom poistení poistenca, ak poistenec udelil súhlas s poskytovaním týchto údajov. Sociálna poisťovňa je povinná komunikovať prostredníctvom aplikačného programového rozhrania bezpečným spôsobom a prijímateľ údajov podľa prvej vety je povinný získané údaje šifrovať ihneď, ako je to možné.““.

Novovložené body 5 až 7 nadobúdajú účinnosť 1. júla 2023, čo sa premietne do článku upravujúceho účinnosť.

Novovložený 8. bod nadobúda účinnosť 1. júla 2024, čo sa premietne do článku upravujúceho účinnosť.

Nasledujúce body sa primerane preznačia a toto preznačenie sa premietne do článku upravujúceho účinnosť.

Nasledujúce body sa primerane preznačia.

Odôvodnenie:

K bodom 5 až 7: Sociálna poisťovňa nepriznáva predčasné starobné dôchodky z dôvodu existencie oprávnenia na vykonávanie niektorého slobodného povolania, napríklad znalecká činnosť, činnosť advokátov, činnosť audítorov a ďalších tzv. slobodných povolaní. Sociálna poisťovňa považuje takéto osoby za povinne nemocensky (a dôchodkovo) poistené osoby (§ 14 ods. 1) bez toho, aby skutočne skúmala príjem osoby z daného oprávnenia. Uvedené znamená, že vymedzený okruh osôb je diskriminovaný na základe svojej kvalifikácie (oprávnenia vykonávať slobodné povolanie) a nie je im umožnené poberať predčasný starobný dôchodok. Dokonca existujú absurdné prípady, kedy Sociálna poisťovňa danú skutočnosť zistila dodatočne a pozastavila výplatu riadneho starobného dôchodku do doby vyrovnania údajného „neoprávneného obohatenia“ dôchodcu. Navrhujeme samotnú existenciu oprávnenia na slobodné povolanie vyňať z dôvodov na nepriznanie predčasného starobného dôchodku.

K bodu 8: Navrhované ustanovenie zakladá predpoklady pre vznik tzv. „Oranžových obálok“ v súkromnom sektore. Cieľom je zabezpečiť nestranné informovanie občanov, budúcich dôchodcov, o ich dôchodkových nárokoch a budúcej predpokladanej miere dôchodkového zabezpečenia. Poskytnuté informácie musia byť pravdivé, komplexné, pre občana zrozumiteľné, ale zároveň dostatočne robustné, spoločne za všetky dôchodkové piliere. Obdobná právna úprava bola už schválená alebo sa navrhuje schváliť v II. a III. dôchodkovom pilieri.

„Oranžová obálka“ je všeobecne uznávaný koncept, ktorý funguje vo Švédsku už viac ako 20 rokov. Informácie zo všetkých súčastí dôchodkového systému sa zbierajú na jednom mieste, ktoré informácie posúva budúcemu dôchodcovi, ideálne každoročne alebo nepretržite na webovom sídle. Vo Švédsku boli informácie na začiatku zasielané občanom poštou v oranžovej obálke, z čoho vznikol názov konceptu.

Účelom predloženého pozmeňujúceho návrhu je, aby „Oranžové obálky“ mohli vzniknúť v súkromnom sektore. Ak sa poistenec rozhodne, že chce aby údaje o jeho dôchodkovom poistení boli zdieľané s treťou stranou (napr. banka, aplikácia technologického startupu, atď), Sociálna poisťovňa je povinná údaje poskytnúť.

Oranžové obálky v súkromnom sektore zabezpečia technologickú neutrálnosť riešenia a budú medzi sebou súťažiť zrozumiteľnosťou, komplexnosťou a robustnosťou predikcií budúceho dôchodku pre záujemcov o takúto službu.

